

Flora Hrvatske

Raznolikost

Prof. dr. sc. Toni Nikolić

Botanički zavod Biološkog odsjeka
Prirodoslovno-matematički fakultet, Sveučilište u Zagrebu
Marulićev trg 9a/II (Botanički vrt), HR-10000 Zagreb
Tel: (01) 489 8064; Fax: (01) 489 8093
Mail: toni@botanic.hr; <http://www.botanic.hr>

Izborni predmet 4740:

- 4. god., Cjeloviti prediplomski i diplomski studij biologije i kemije (2+2+0, 4 ETCS)
- 5. god., Cjeloviti prediplomski i diplomski studij biologije i kemije (2+2+0, 4 ETCS)

Obavezni predmet 4328:

- 4. god., Diplomski studij eksperimentalne biologije, Modul botanika (2+3+1, 9 ECTS)
- 4. god., Terenska nastava iz botanike (60 h od ukupno 120 h)

Literatura

- tematska, tijekom nastave + web (<http://hirc.botanic.hr/flora%20hrvatske/flora-home.htm>)

Mjesto održavanja:

- Predavanja: Marulićev trg 9a (Botanički vrt, ulaz s Runjaninove ulice)
- Praktikumi: Marulićev trg 9a (Botanički vrt, ulaz s Runjaninove ulice)
- Organizacija rada, praktikumi
- Voditelj praktikuma: Vedran Šegota MsC (vedran.segota@biol.pmf.hr)

A/ Predavanja i ciljevi:

1. Upoznati se s raznolikošću flore Hrvatske i primjenom florističkih podataka
2. Upoznati se s ugroženošću flore Hrvatske i metodama procjene
3. Upoznati ekonomske potencijale hrvatske flore
4. Upoznati fenomen endemizma i važnije predstavnike
5. Upoznati alohtonu floru Hrvatske, osnovnu terminologiju, glavne invazivne predstavnike
6. Upoznati metode istraživanja flore nekog područja
7. Upoznati načine analize flore i osposobiti se za praktičan rad na istraživanju flore
8. Pisanje rada/elaborata/studije
9. Gost predavač 1 – primjena florističkih podataka u biološkoj evaluaciji prostora
10. Gost predavač 2 – taksonomska/filogenetska studija I
11. Gost predavač 3 – taksonomska/filogenetska studija II

B/ Praktikum:

1. Upoznati metode određivanja biljaka i glavna pomagala
2. Upoznati metode herbariziranja biljnog materijala
3. Upoznati metode geokodiranja nalazišta
4. Osposobiti se za samostalno istraživanje nekog područja
5. Osposobiti se za rad s Flora Croatica bazom podataka
6. Osposobiti se za izradu studije/stručnog/znanstvenog rada

C/ Terenska nastava:

1. Kartirati floru neistraženog područja

D/ Seminar:

1. Izraditi rad/studiju o flori područja istraženog u sklopu terenske nastave

DEPARTMENT OF BOTANY

Division of Biology, Faculty of Science, University of Zagreb

Address: Marulićev trg 20/2, HR - 10000 Zagreb, Croatia

Phone: (+385 1) 48 98 064 Fax: (+385 1) 48 98 093

e-mail: toni@botanic.hr

FLORA HRVATSKE / FLORA OF CROATIA

kolegij BO4328 (obavezni) , BO4740 (izborni) / lecture BO4328, BO4740

▶ Opće informacije o kolegiju (home)

(General info)

▶ Program kolegija

(Programme)

▶ Terenska nastava

▶ Literatura

(References)

▶ Polaganje i rezultati

(Exams & Results)

▶ Predavanja on-line

(Lectures on-line)

▶ Flora Croatica baza

podataka

(Flora Croatica Database)

▶ Središnja biološka

knjižnica

(Central Biological Library)

▶ Druge poveznice

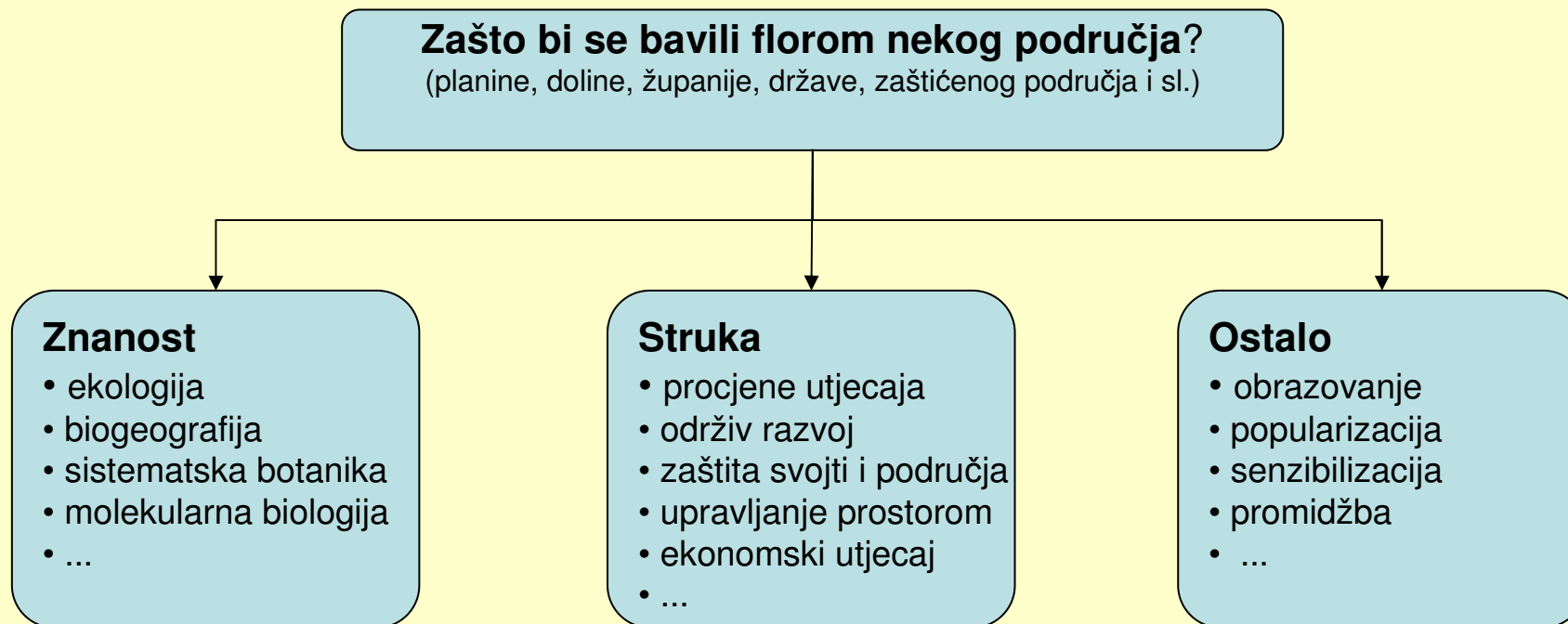
(Related links)

Opće informacije o kolegiju

- **Kolegij:** Flora Hrvatske
- **Kod:** BO4328, BO4740
- **Klasa:** obavezni kolegij, izborni kolegij
- **Smjer:** Preddiplomski studij biologije (prvostupnik biologije)-obavezni, Cjeloviti preddiplomski i diplomski studij biologije i kemije-izborni
- **Godina** studija: 3-obavezni, 4, 5-izborni.
- **ECTS:** 9 (obavezni), 4 (izborni)
- **Vrijeme** odvijanja; ljetni semestar ([kalendar nastave](#))
- **Satnica:** 2+3+1 (obavezni), 2+2+0 (izborni)
- **Mjesto odvijanja predavanja:** BO6 (Marulićev trg 20/2)
- **Mjesto odvijanja predavanja:** 8P3, 8P1
- **Raspored** nastave: prema [satnici Biološkog odsjeka](#)
- **Voditelj** kolegija: [prof. dr.sc. T. Nikolić](#)
- **Voditelj** praktikuma: I. Rešetnik, dr. sc., V. Šegota dipl. biol.
- **Voditelj** terenske nastave: T. Nikolić i suradnici
- **Uvjeti** za potpis: uredno pohađanje predavanja, najviše dva opravdana izostanka s praktikuma (obavezni - provedena terenska nastava)

Što je to “flora”? – Sve svojte (vrste i podvrste) nekog područja

Znanost, struka i ostalo - potreba za podacima:

Što imamo?

Da li i koje vrste dolaze u Hr, a da su na popisu Direktive o staništima?

Da li je invazivna vrsta X već zabilježena u HR, obzirom da se brzo širi Europom i ima negativne posljedice po zdravlje?

Gdje imamo?

Kako je vrsta X rasprostranjena u HR? (postoji zakonska obveza zaštite, lokaliteti utječu na planove upravljanja, posreduje u prijenosu bolesti, ekonomski je upotrebljiva i sl.)

Kakvo je stanje?

Da li je populacija vrste X u opadanju, porastu ili je stabilna, koliko je brojnost?

Kakav je trend u prostoru i vremenu?

Da li na brojnost i rasprostranjenost vrste X utječu biotski i abiotski faktori, te aktivnosti čovjeka? (promjene areala stvaranjem antropogenih staništa, klimatske promjene, procjena trenda – nestanak?)

Ekonomski potencijal flore

Koje se biljke stvarno koriste (etno ili industrijska upotreba), koji su realni potencijali autohtone flore, sabiranje vs. uzgoj, praktično – medarstvo, smilje, ...?

Flora kao indikator promjena u okolišu

Upotreba vrsta osjetljivih na ciljne ekološke promjene, kao pokazatelja stanja i trendova (osjetljivost na vlagu, temperaturu, metale, radiaciju i sl.)

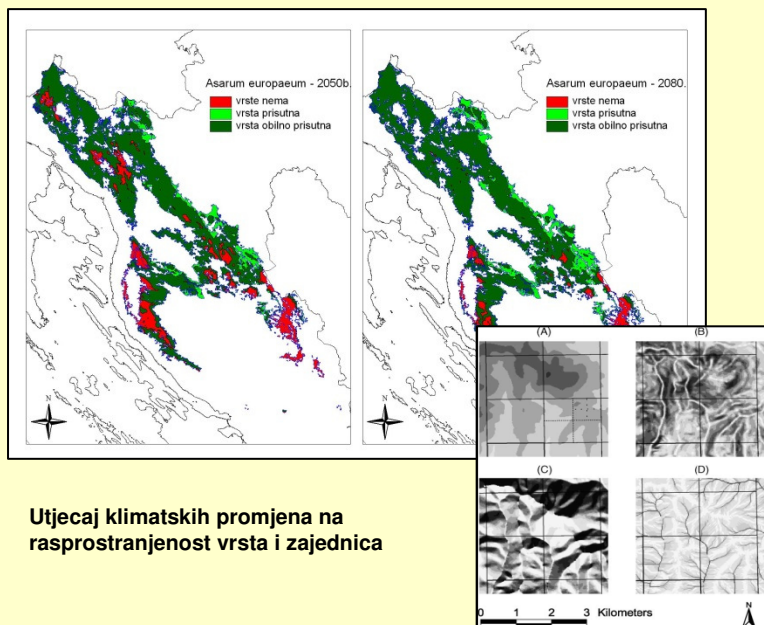
Znanstveni aspekti

Sistematska botanika, filogenija, filogeografija, biogeografija, fitocenologija, ekologija,

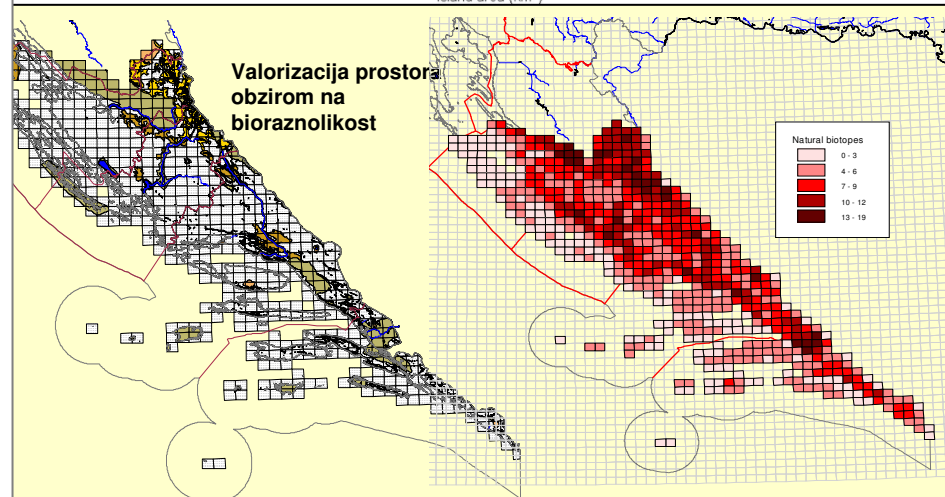
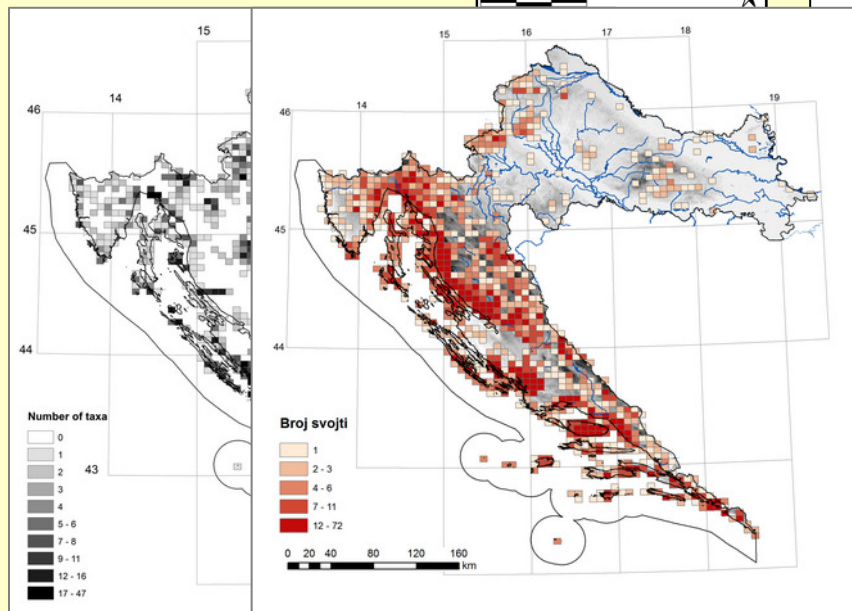
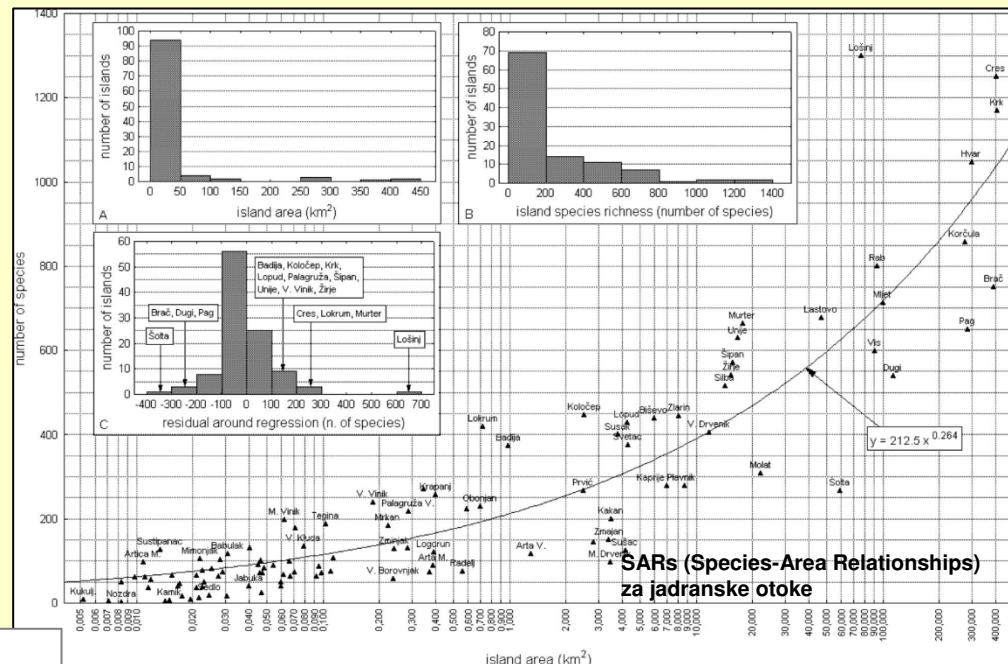
Drugi aspekti

Poznavanje flore radi obrazovanja, popularizacije, izrade promidžbenih materijala, gradnje identiteta i dr.

Flora Hrvatske

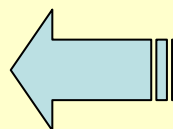
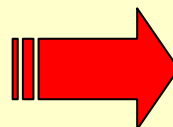

Utjecaj klimatskih promjena na rasprostranjenost vrsta i zajednica

U praktično pogledu tko su korisnici podataka o flori?

- Znanstvene ustanove (veleučilišta, fakulteti, instituti)
- Državni zavod za zaštitu prirode
- Uprava za zaštitu prirode MK
- Ministarstvo zaštite okoliša i prostornog uređenja
- Ministarstvo znanosti obrazovanja i sporta
- Ministarstvo šumarstva i poljoprivrede
- Druga ministarstva
- Agencije (AZO, APO, FZOEU, ...)
- Županijski uredi za prostorno planiranje
- Županijski uredi za zaštitu prirode
- Privatne tvrtke (izrade studija)
- Projektne jedinice (provedbe projekata)
- Međunarodni subjekti (EU, EC, investitori)
- NVU-i (domaće i strane)
- Obrazovni sustav (učenici, studenti, nastavnici, ..)
- i dr.

Tko su davaoci (proizvođači) podataka o flori?

- Fakulteti i instituti
- Prirodoslovni muzeji
- NVU-i (u manjoj mjeri)
- državna administracija (u maloj mjeri)

- općenito malobrojni botaničari
- ~30-tak profesionalca, ne više od ukupno 60-tak botaničara
- 56.000 km²!

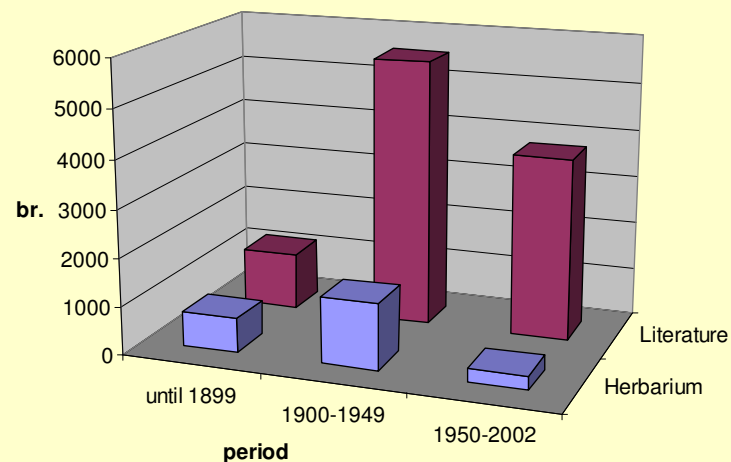
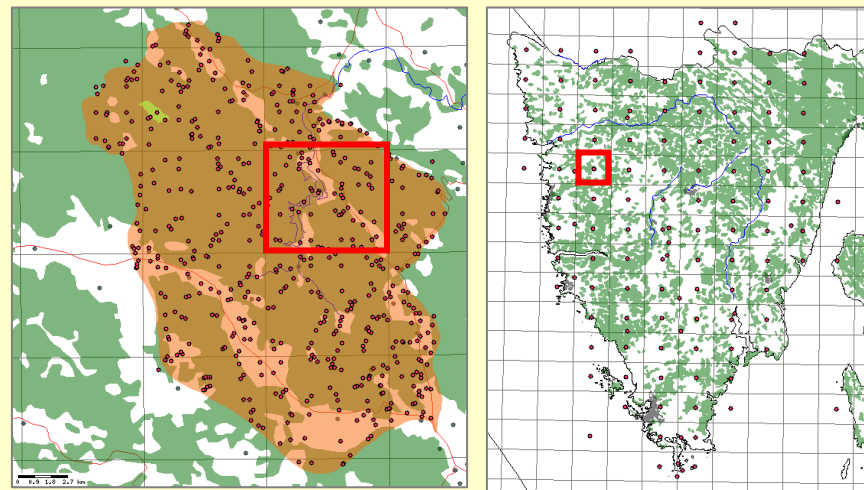

Erica herbacea L.

Nesklad između potražnje i ponude

Koji su osnovni problemi istraženosti flore u nas?

1. Raspoloživa količina podataka premala
2. Neujednačena geografska disperzija podataka
3. Teškoće u ažuriranju
4. Prevelika starost podataka
5. Loša prostorna rezolucija podataka
6. Nedostupnost i raspršenost podataka
7. Manjak standardizacije
8. Teškoće u plasmanu rezultata
9. Manjak zonacije područja
10. Nedostatak uvid u način i obim primjene
11. Nedostatno praćenje promjena
12. Manjak profesionalnog kadra
13. Manjak educiranih volontera
14. Nedostatak sustavnog financiranja
15. ...

Rješenja su očita, iako ne uvijek i laka!

S kakvom raznolikošću flore smo suočeni u Hrvatskoj?

Br.	Podrazred		Red	Por.	Rod	sp+ssp	sp	ssp	SE	E	STE	E uk	%SE	%E	%STE	%Euk
1	Lycopodiidae	crvotočine	2	2	5	8	8	1	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00
2	Equisetidae	preslice	1	1	1	9	9	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00
3	Ophioglossidae	jednolisti	1	1	2	5	5	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00
4	Polypodiidae	paprati	4	13	25	70	64	10	1	0	1	2	1,43	0,00	1,43	2,86
	<i>Pteridophyta</i>	papratnjače	8	17	33	92	86	11	1	0	1	2	1,09	0,00	1,09	2,17
5	Gnetidae	gnetumi	1	1	1	4	3	4	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00
6	Pinidae	četinjače	1	4	13	34	30	9	0	0	1	1	0,00	0,00	2,94	2,94
	<i>Gymnospermae</i>	golosjemenjače	2	5	14	38	33	13	0	0	1	1	0,00	0,00	2,63	2,63
7	Magnoliidae	kritosjemenjače	44	165	1037	4860	4388	1135	206	58	110	374	4,24	1,19	2,26	7,70
	1	Asteranae	9	48	401	1895	1697	482	87	22	63	172	4,59	1,16	3,32	9,08
	2	Buxanae	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00
	3	Caryophyllanae	1	16	77	367	317	121	23	4	9	36	6,27	1,09	2,45	9,81
	4	Ceratophyllanae	1	1	1	2	2	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00
	5	Lilianae	9	33	231	978	910	156	14	16	20	50	1,43	1,64	2,04	5,11
	6	Magnolianae	3	4	6	14	12	3	1	0	1	2	7,14	0,00	7,14	14,29
	7	Nymphaeanae	1	1	3	5	5	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00
	8	Proteanae	1	1	1	2	2	0	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00
	9	Ranunculanae	1	4	33	205	177	65	24	1	2	27	11,71	0,49	0,98	13,17
	10	Rosanae	15	49	267	1295	1173	291	56	15	15	86	4,32	1,16	1,16	6,64
	11	Santalanae	1	2	5	16	14	5	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00
		Saxifragales	1	5	11	80	78	12	1	0	0	1	1,25	0,00	0,00	1,25
	Ukupno		54	187	1084	4990	4507	1159	207	58	112	377	4,148	1,162	2,244	7,555

Literatura:

- Nikolić T. ed. (2010): Flora Croatica baza podataka. On-Line (<http://hirc.botanic.hr/fcd>). Botanički zavod, Prirodoslovno-matematički fakultet, Zagreb.
- Nikolić, T. (2001): The diversity of Croatian vascular flora based on the Checklist and CROFlora database. Acta Bot. Croat. Vol. 60, No.1:49-67.

FCD trenutno sadrži 8 podrazreda, 19 nadredova, 56 redova, 189 porodica, 1088 rodova, 4521 vrsta i 1168 podvrsta.
Ukupan broj vrsta i podvrsta: 5010

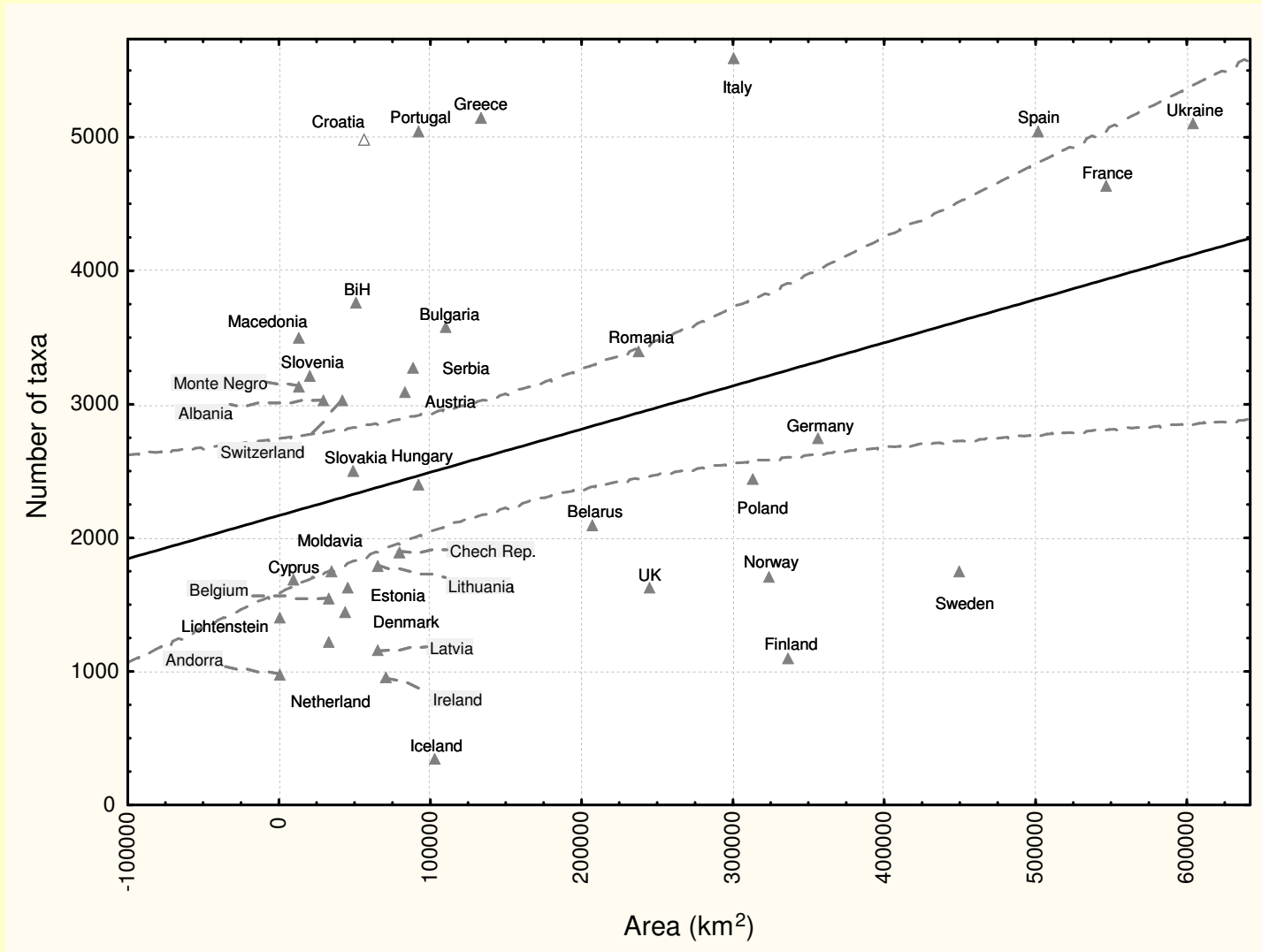
Najveće porodice hrvatske flore

~65% flore gradi 15 porodica

no. Porodica	sp.+ssp.	ssp.	sp.	% od ukupne flore
1 <i>Fabaceae</i>	458	105	353	8,18
2 <i>Asteraceae</i>	448	116	332	8,00
3 <i>Poaceae</i>	341	29	312	6,09
4 <i>Cichoriaceae</i>	294	65	229	5,25
5 <i>Brassicaceae</i>	272	73	199	4,86
6 <i>Caryophyllaceae</i>	236	85	151	4,22
7 <i>Apiaceae</i>	233	61	172	4,16
8 <i>Lamiaceae</i>	226	54	172	4,04
9 <i>Rosaceae</i>	217	24	193	3,88
10 <i>Scrophulariaceae</i>	197	37	160	3,52
11 <i>Ranunculaceae</i>	181	50	131	3,23
12 <i>Liliaceae</i>	154	24	130	2,75
13 <i>Cyperaceae</i>	129	9	120	2,30
14 <i>Orchidaceae</i>	129	41	88	2,30
15 <i>Boraginaceae</i>	103	28	75	1,84
Ukupno top lista	3618	801	2817	64,62
Ukupno ostale	1981	344	1638	35,38
Ukupno	5599	1145	4455	100,00

no. Porodica	sp.+ssp.	ssp.	sp.	% od ukupne flore
1 <i>Compositae</i>	799	134	665	14,27
2 <i>Fabaceae</i>	458	105	353	8,18
3 <i>Poaceae</i>	341	29	312	6,09
4 <i>Brassicaceae</i>	272	73	199	4,86
5 <i>Caryophyllaceae</i>	236	85	151	4,22
6 <i>Apiaceae</i>	233	61	172	4,16
7 <i>Lamiaceae</i>	226	54	172	4,04
8 <i>Rosaceae</i>	217	24	193	3,88
9 <i>Scrophulariaceae</i>	197	37	160	3,52
10 <i>Ranunculaceae</i>	181	50	131	3,23
11 <i>Liliaceae</i>	154	24	130	2,75
12 <i>Cyperaceae</i>	129	9	120	2,30
13 <i>Orchidaceae</i>	129	41	88	2,30
14 <i>Boraginaceae</i>	103	28	75	1,84

Da li je flora hrvatske realno bogata vrstama?

Da li je flora hrvatske realno bogata vrstama?

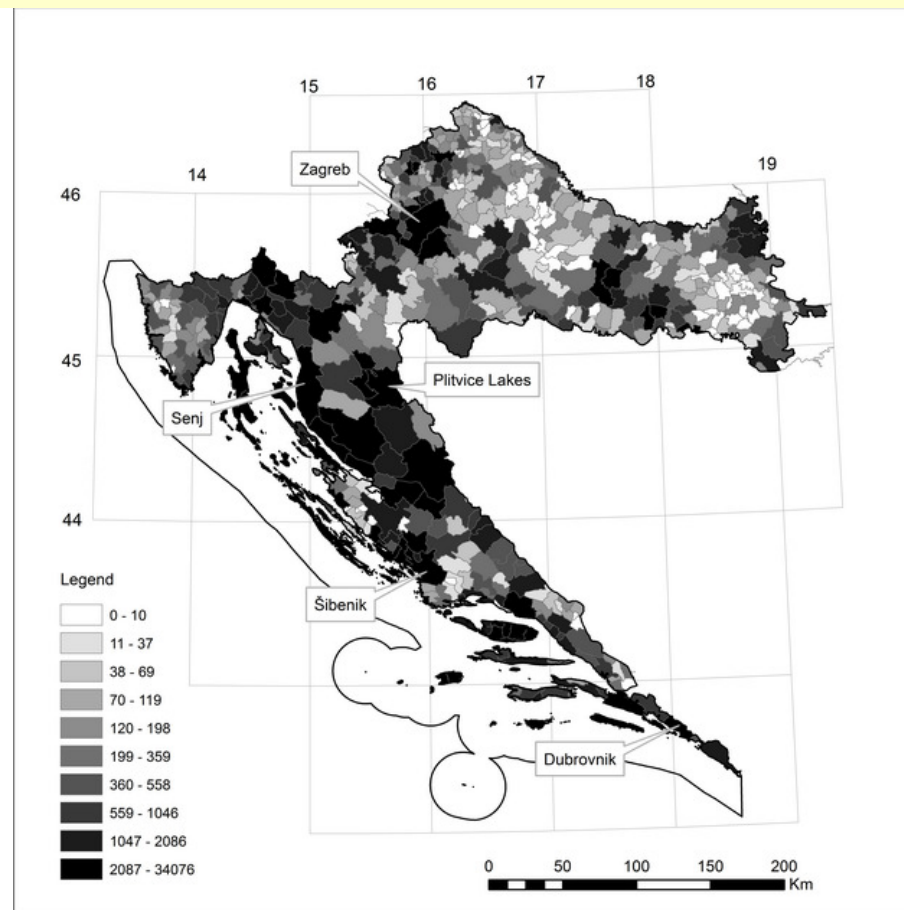
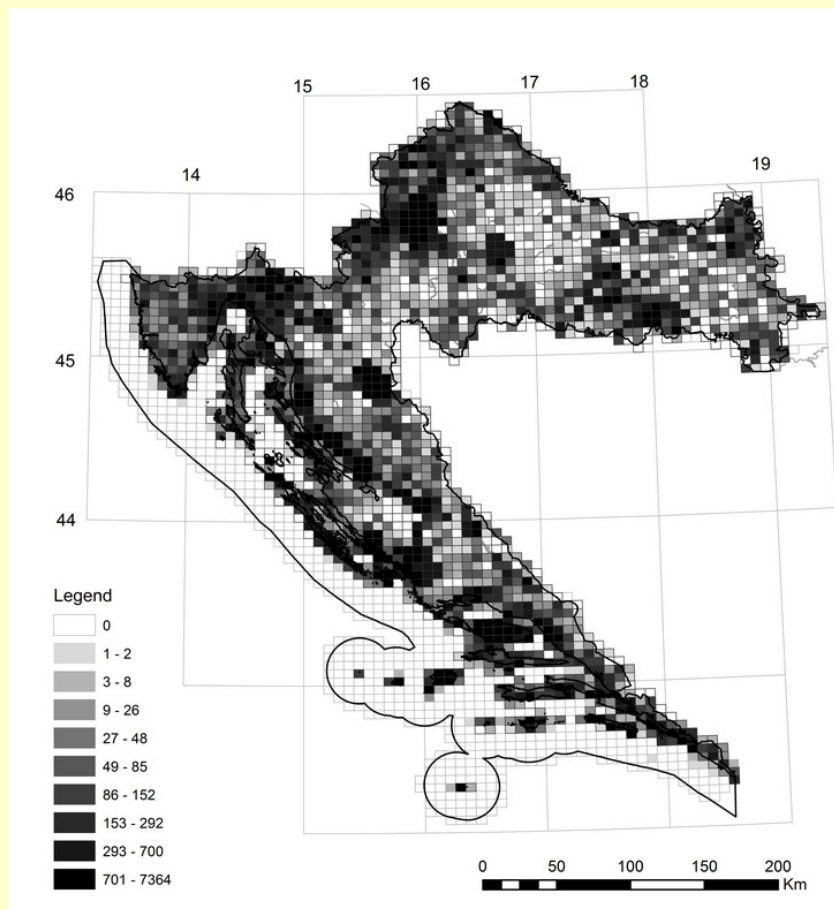
Flora Hrvatske

Country	Observed	Predicted	Residual	Standard predicted residuals	Standard residuals	Standard error of predicted values
Croatia	4990	2348,02	2641,98	-0,55	1,98	241,93
Portugal	5050	2465,74	2584,26	-0,33	1,94	222,71
Greece	5148	2596,14	2551,86	-0,09	1,91	211,94
Italy	5599	3141,31	2457,69	0,94	1,84	290,98
Bosnia and Herzegovina	3760	2332,27	1427,73	-0,58	1,07	245,08
Macedonia, FYR	3500	2212,00	1288,00	-0,81	0,96	272,78
Spain	5050	3787,54	1262,46	2,15	0,95	505,76
Bulgaria	3572	2525,65	1046,35	-0,22	0,78	216,26
Slovenia	3216	2232,38	983,62	-0,77	0,74	267,67
Ukraine	5100	4119,56	980,44	2,77	0,73	629,31
Montenegro	3136	2211,55	924,45	-0,81	0,69	272,89
Serbia	3272	2452,71	819,29	-0,36	0,61	224,43
Albania	3031	2259,87	771,13	-0,72	0,58	261,03
Switzerland	3030	2300,44	729,56	-0,64	0,55	251,80
France	4630	3936,44	693,56	2,43	0,52	560,62
Austria	3100	2438,14	661,86	-0,38	0,50	226,48
Romania	3400	2935,15	464,85	0,55	0,35	241,62
Slovakia	2500	2325,41	174,59	-0,59	0,13	246,49
Hungary	2411	2467,81	-56,81	-0,33	-0,04	222,44
Cyprus	1682	2196,80	-514,80	-0,84	-0,39	276,68
Czech Republic	1900	2421,94	-521,94	-0,41	-0,39	228,91
Moldavia	1752	2276,38	-524,38	-0,69	-0,39	257,19
Germany	2742	3321,79	-579,79	1,28	-0,43	344,85
Lithuania	1796	2377,79	-581,78	-0,50	-0,44	236,32
Estonia	1630	2313,18	-683,18	-0,62	-0,51	249,05
Belgium	1550	2272,15	-722,15	-0,69	-0,54	258,17
Poland	2450	3178,37	-728,37	1,01	-0,55	301,41
Belarus	2100	2838,43	-738,43	0,37	-0,55	225,31
Liechtenstein	1400	2167,39	-767,39	-0,89	-0,57	284,45
Denmark	1450	2306,28	-856,27	-0,63	-0,64	250,53
Netherlands	1221	2276,14	-1055,14	-0,69	-0,79	257,25
Andorra	980	2168,38	-1188,38	-0,89	-0,89	284,18
Latvia	1153	2375,80	-1222,80	-0,50	-0,92	236,68
United Kingdom	1623	2958,62	-1335,62	0,59	-1,00	246,34
Ireland	950	2394,22	-1444,22	-0,47	-1,08	233,44
Norway	1715	3215,68	-1500,68	1,08	-1,12	312,27
Sweden	1750	3622,45	-1872,45	1,84	-1,40	446,41
Finland	1102	3257,13	-2155,13	1,15	-1,61	324,72
Island	340	2500,06	-2160,06	-0,27	-1,62	218,71

Region	alfa-S
1 Madagaskar	0,452
2 New Guinea	0,420
3 Adriatic islands - Lokrum	0,406
4 Philipines	0,403
5 Macaronesian islands	0,400
6 Borneo	0,385
7 Cuba	0,374
8 Jamaica	0,356
9 Adriatic islands - Badija	0,315
10 Hispanola	0,314
11 Taiwan	0,261
12 Java	0,250
13 Madeira islands	0,219
14 Campbell islands	-0,117
15 Ireland	-0,310
16 Chatham islands	-0,413
17 Faeroe islands	-0,487
18 Marquesas islands	-0,501
19 Iceland	-0,746
20 Falkland islands	-0,755
21 Greenland	-1,086
22 Svalbard	-1,115

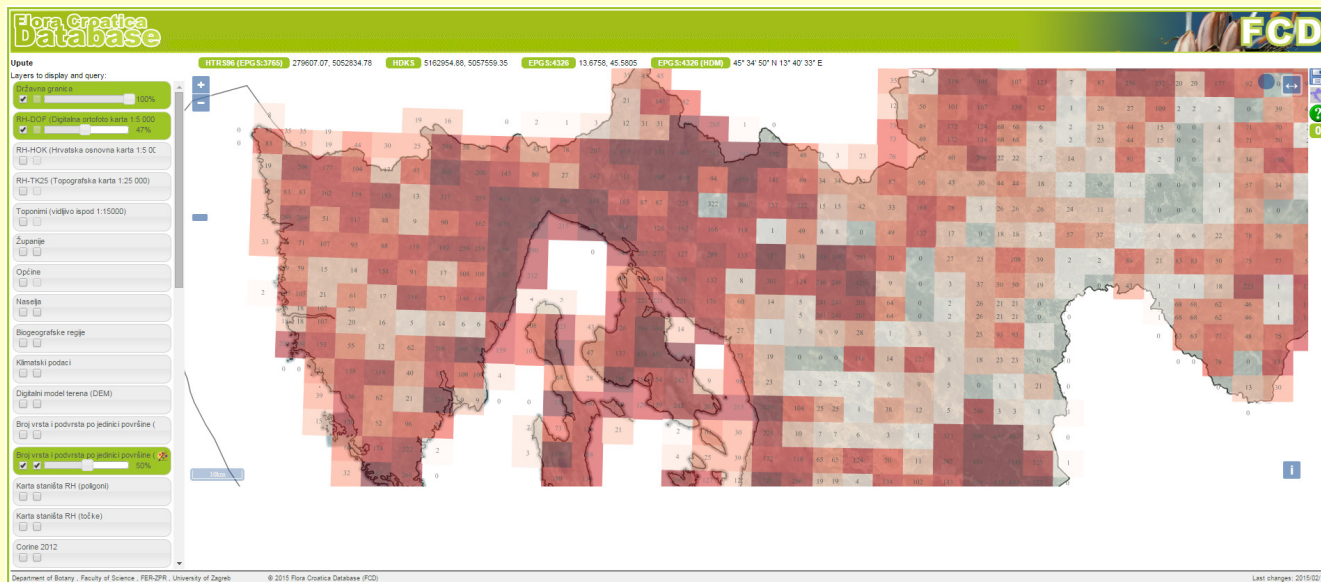
Kakva je prostorna razdioba podataka o flori?

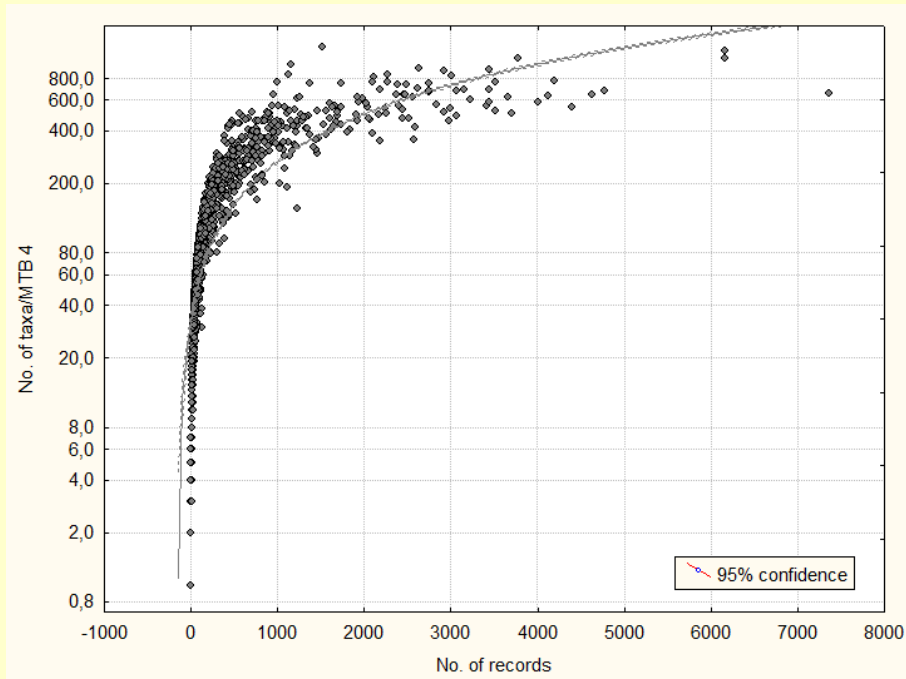

Broj podataka po jediničnom polju

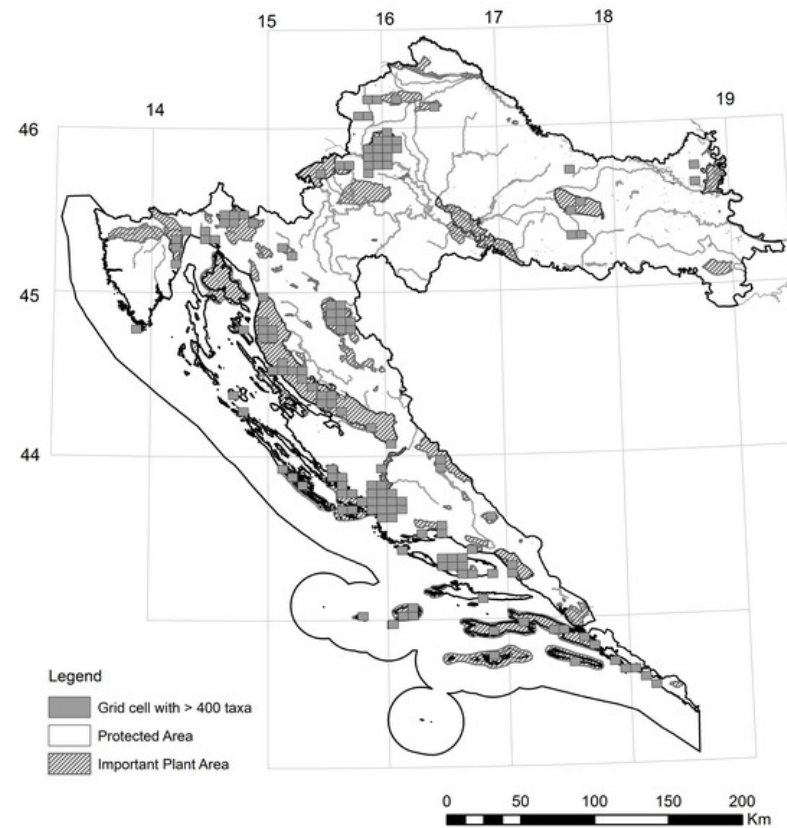
Potpuno nepoznata flora: Andrijaševci, Privlaka, Vođinci, Pribislavec, Cerna, Vladislavci, Galovac, Dežanovac, Sikirevci, Zrinski Topolovac, Velika Trnovitica, Primorski Dolac, Jarmina, Kloštar Ivanić, Strahoninec, Slavonski Šamac and Polača

Kakva je prostorna razdioba podataka o flori i raznolikosti informacija u stvarnom vremenu

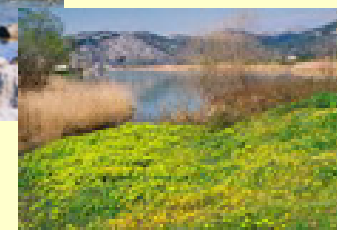
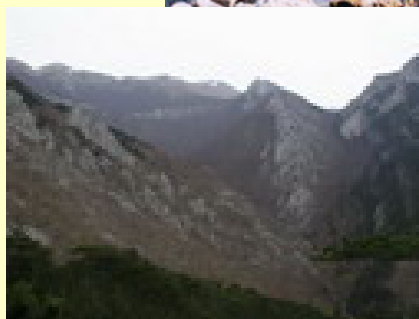
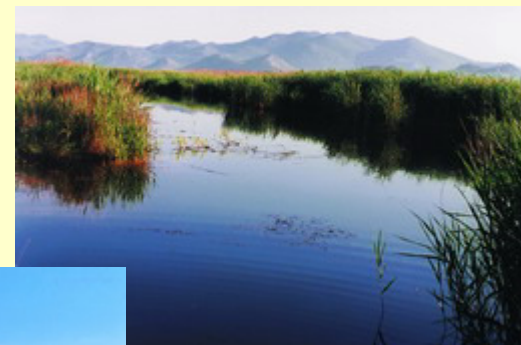
Ovisnost broja navoda i ukupnog broja utvrđenih vrsta

Središta raznolikosti: > 400 vrsta/MTB 4

Što utječe na bogatstvo flore?

1. Abiotski čimbenici
 - Klima
 - Geologija
 - Pedologija
 - Reljef
 - Slivovi
 - Stajačice, tekućice
 - ...
2. Biotski čimbenici
 - Fauna
3. Raznolikost staništa (1+2)
4. Zbivanja u geološkoj prošlosti
5. Tijek evolucije i divergencija
6. Čovjek
7.

Što utječe na bogatstvo flore?

Reljef, vode, geologija

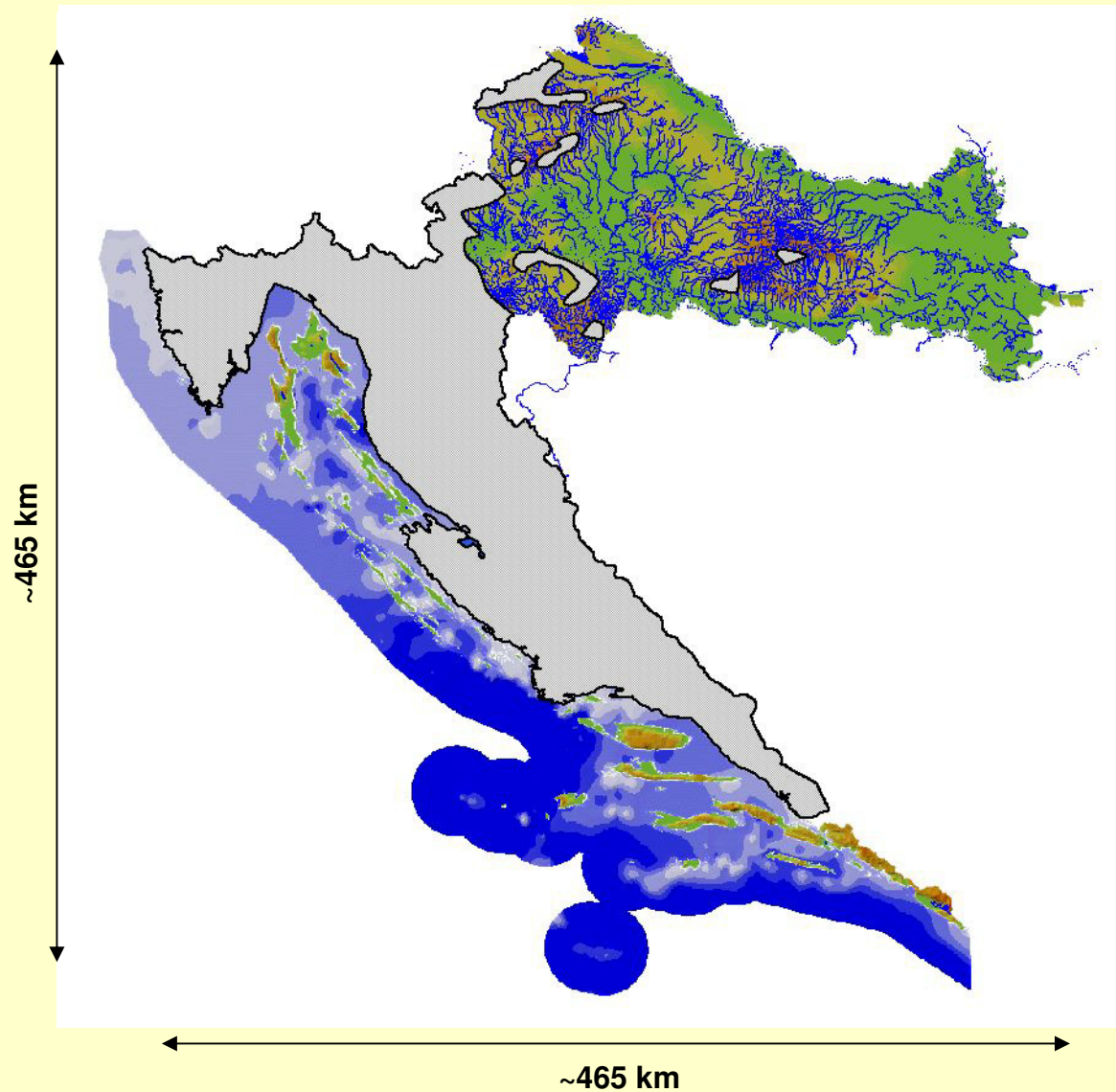
Reljefne osobitosti (nizinska, gorska i primorska područja)

Prostorna distribucija nadzemnih kopnenih voda

Geološka podloga i utjecaj krša

Literatura:

- Herak, M. (1990): Geologija. 5. izd. Školska knjiga d.d., Zagreb, v-xv, 1-429.
- Cvitanović, A. (1974-75): Geografija SR Hrvatske, knjiga 1-6. Školska knjiga d.d., Zagreb
- Stražičić, N. (1989): Pomorska geografija Jugoslavije. Školska knjiga d.d., Zagreb, v-vii, 1-311
- Horvat, I. (1949): Nauka o biljnim zajednicama. Nakladni zavod Hrvatske, Zagreb, 1-434.

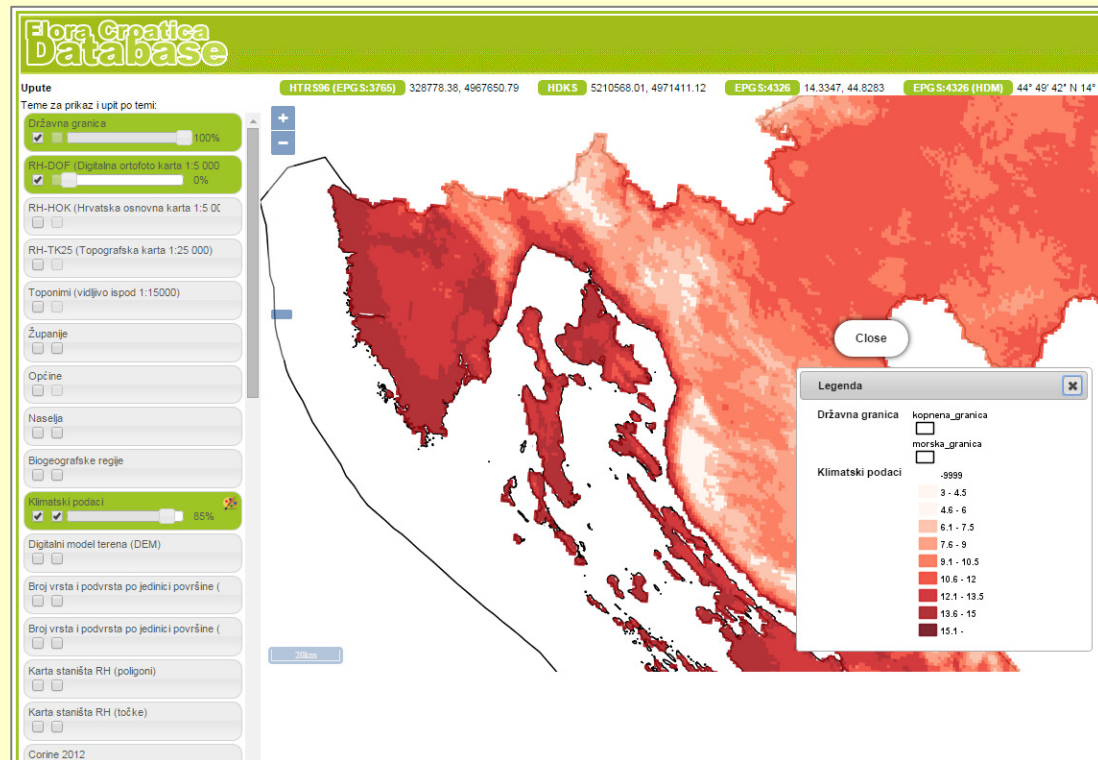
Što utječe na bogatstvo flore?

Klima

Ukupna klimatska raznolikost
(oborine, temperaturni prosjeci,
snjeg, utjecaj reljefa, mora, ...

Literatura:

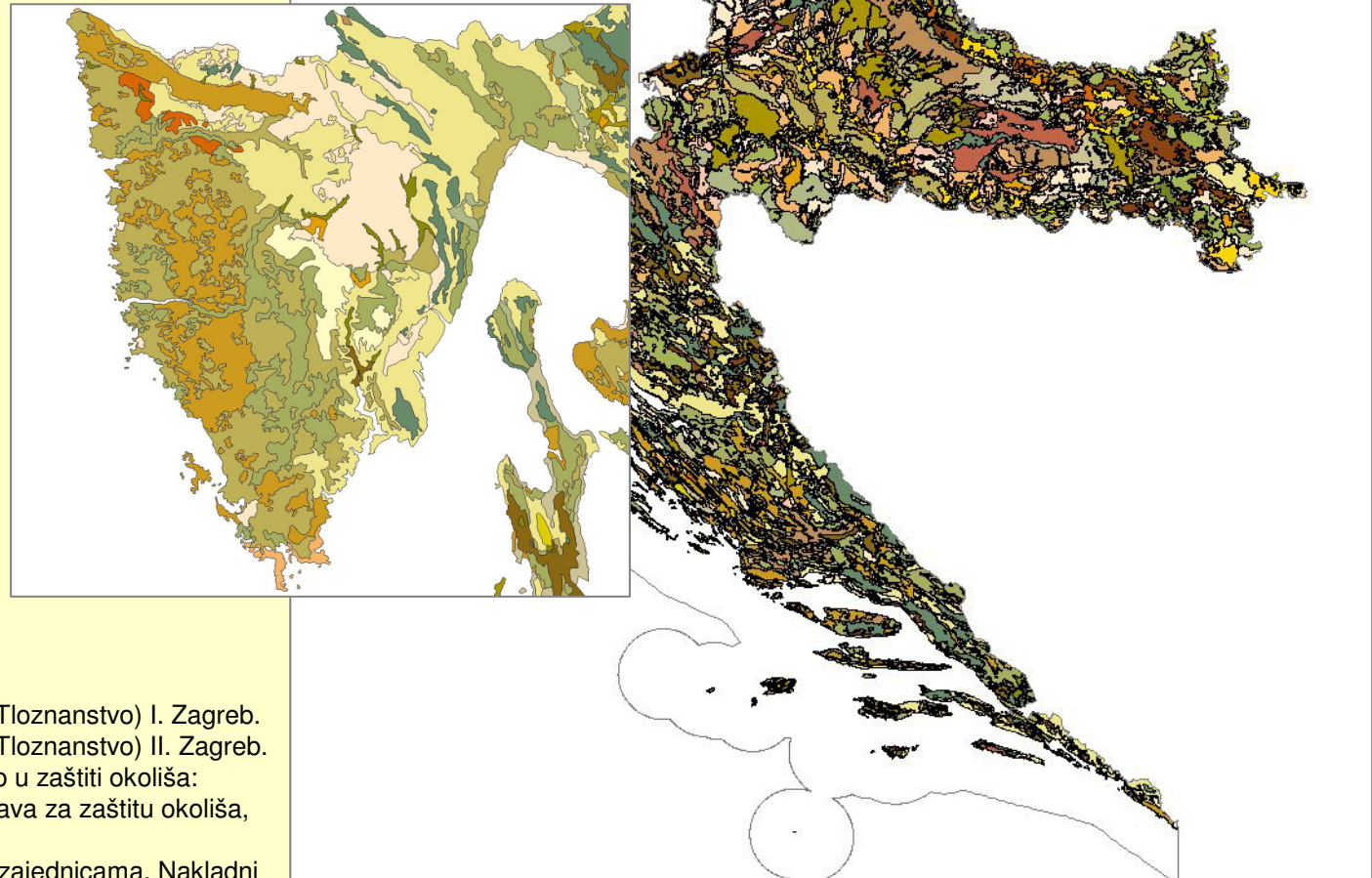
- Šegota, T.; Filipčić, A. (1996):** Klimatologija za geografe. Školska knjiga d.d., Zagreb, v-viii, 1-471.
- Penzar, B.; Penzar, I.; Orlić, M. (2001):** Vrijeme i klima hrvatskog Jadrana. Nakladna kuća "Dr. Feletar", Zagreb, 9-258.
- Zaninović, K. ur. (2008):** Climate atlas of Croatia 1961-1990., 1971-2000. Državni hidrometeorološki zavod, Zagreb.
- Horvat, I. (1949):** Nauka o biljnim zajednicama. Nakladni zavod Hrvatske, Zagreb, 1-434.

Što utječe na bogatstvo flore?

Pedologija

Raznolikost tipova tala
Karta tala 1:300.000

Literatura:

- Gračanin, M. (1946):** Pedologija (Tloznanstvo) I. Zagreb.
- Gračanin, M. (1947):** Pedologija (Tloznanstvo) II. Zagreb.
- Martinović, J. (1998):** Tloznanstvo u zaštiti okoliša: priručnik za inženjere. Državna uprava za zaštitu okoliša, Zagreb, 5-288.
- Horvat, I. (1949):** Nauka o biljnim zajednicama. Nakladni zavod Hrvatske, Zagreb, 1-434.

Što utječe na bogatstvo flore?

Ljudi

Zauzimanje površine

Nestanak staništa

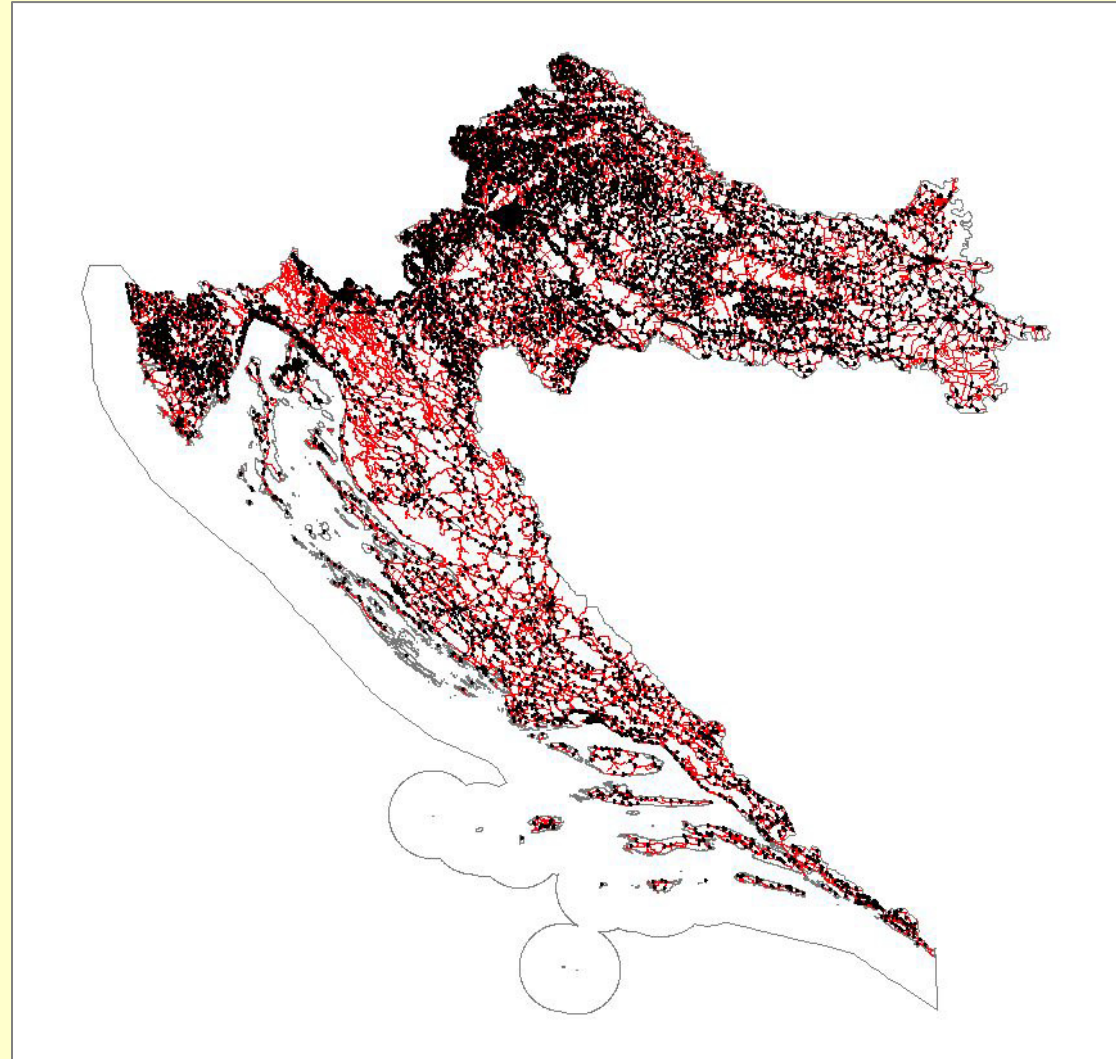
Prenamjena prostora

Sekundarni učinci populacije

....

Literatura:

- Ministarstvo zaštite okoliša i prostronog uređenje (<http://www.mzopu.hr/>), Prostorni planovi, Izvješće o stanju okoliša.
- Agencija za zaštitu okoliša <http://www.azo.hr/>
- Državni zavod za statistiku (<http://www.dzs.hr/>)

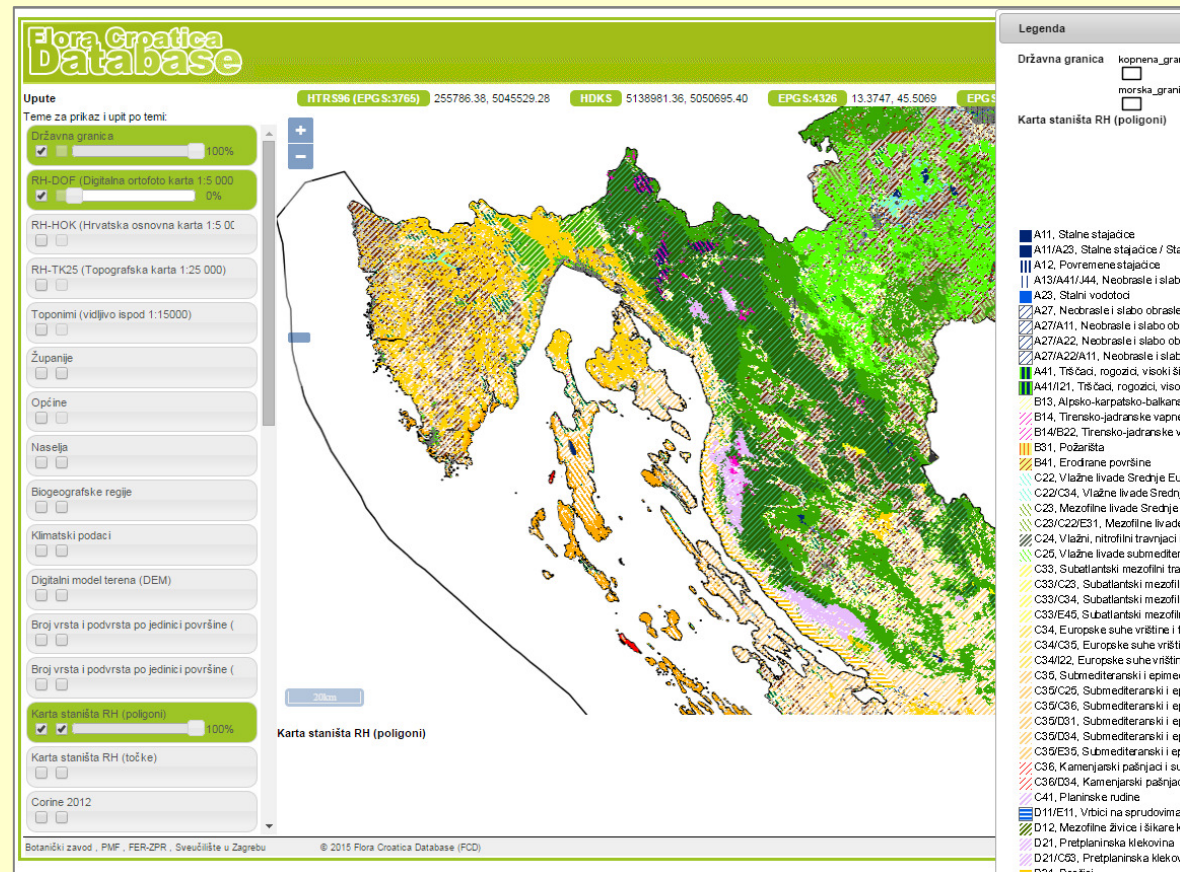
Što utječe na bogatstvo flore?

Staništa

Biotska + abiotska komponenta
Složen sustav interakcija
Velika mozaičnost
Vremenska i prostorna dinamika
Karta staništa RH 1:100.000

Literatura:

- Antonić, O. I sur. (2005):** Kartiranje staništa Republike Hrvatske (2000.-2004.) – pregled projekta (Mapping the habitats of The Republic of Croatia (2000.-2004.) – The project overview). Drypis Vol. 1, No.1:1.
- Antonić, O. I sur. (2005):** Klasifikacija staništa Republike Hrvatske (Habitat classification of the Republic of Croatia). Drypis Vol. 1, No.1:2.
- Topić, J.; Ilijanić, Lj.; Tvrtković, N.; Nikolić, T. (2006):** Staništa. Priručnik za inventarizaciju, kartiranje i praćenje stanja. Državni zavod za zaštitu prirode, Zagreb, 1-64.
- Anonymus (2006):** CORINE Land Cover Hrvatska (CLC Hrvatska) (AZO <http://www.azo.hr/>)

Što utječe na bogatstvo flore?

Pokrov zemljišta
(Land Cover)

CORINE Land Cover (CLC)
metodologija
Vremenska i prostorna dinamika

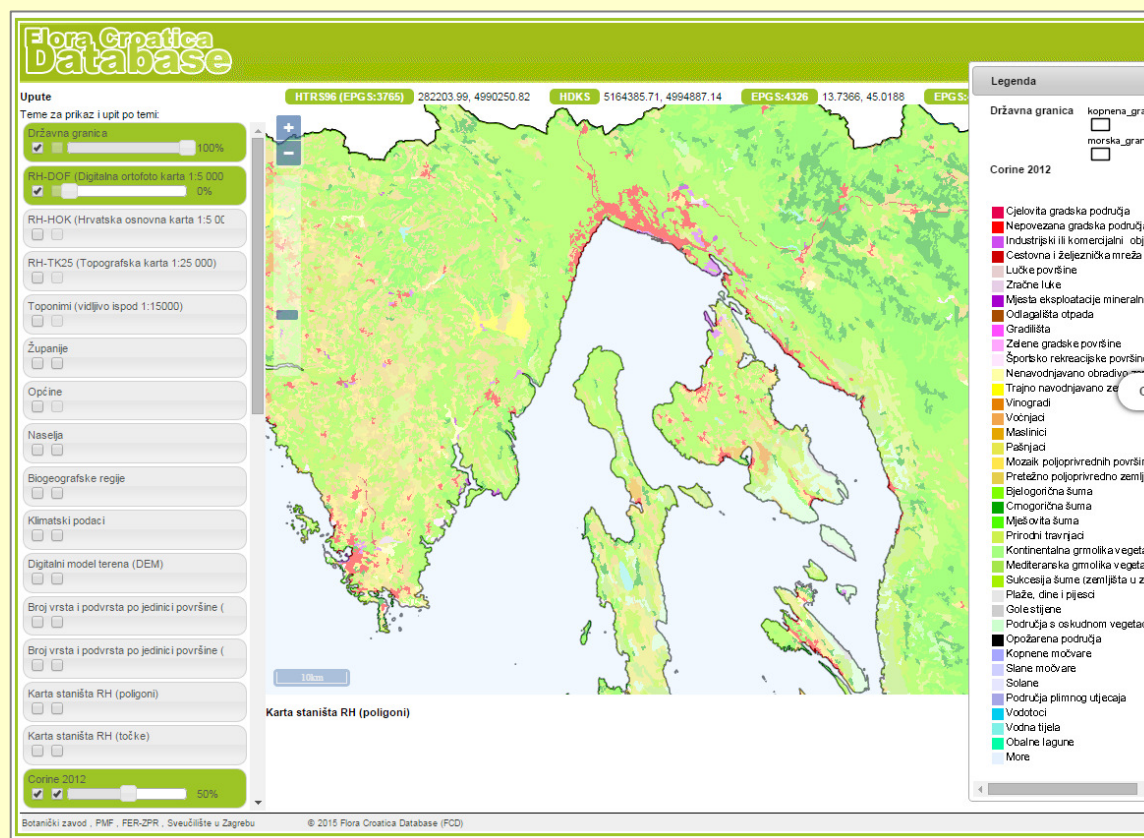
Baze pokrova zemljišta:

CLC 1980
CLC 1990
CLC 2000
CLC 2006
CLC 2012

Baze promjena:

CLC change 1980-1990
CLC change 1980-2000
CLC change 1990-2000
CLC change 2000-2006

Odgovorna ustanova Agencija za zaštitu okoliša (<http://www.azo.hr>)

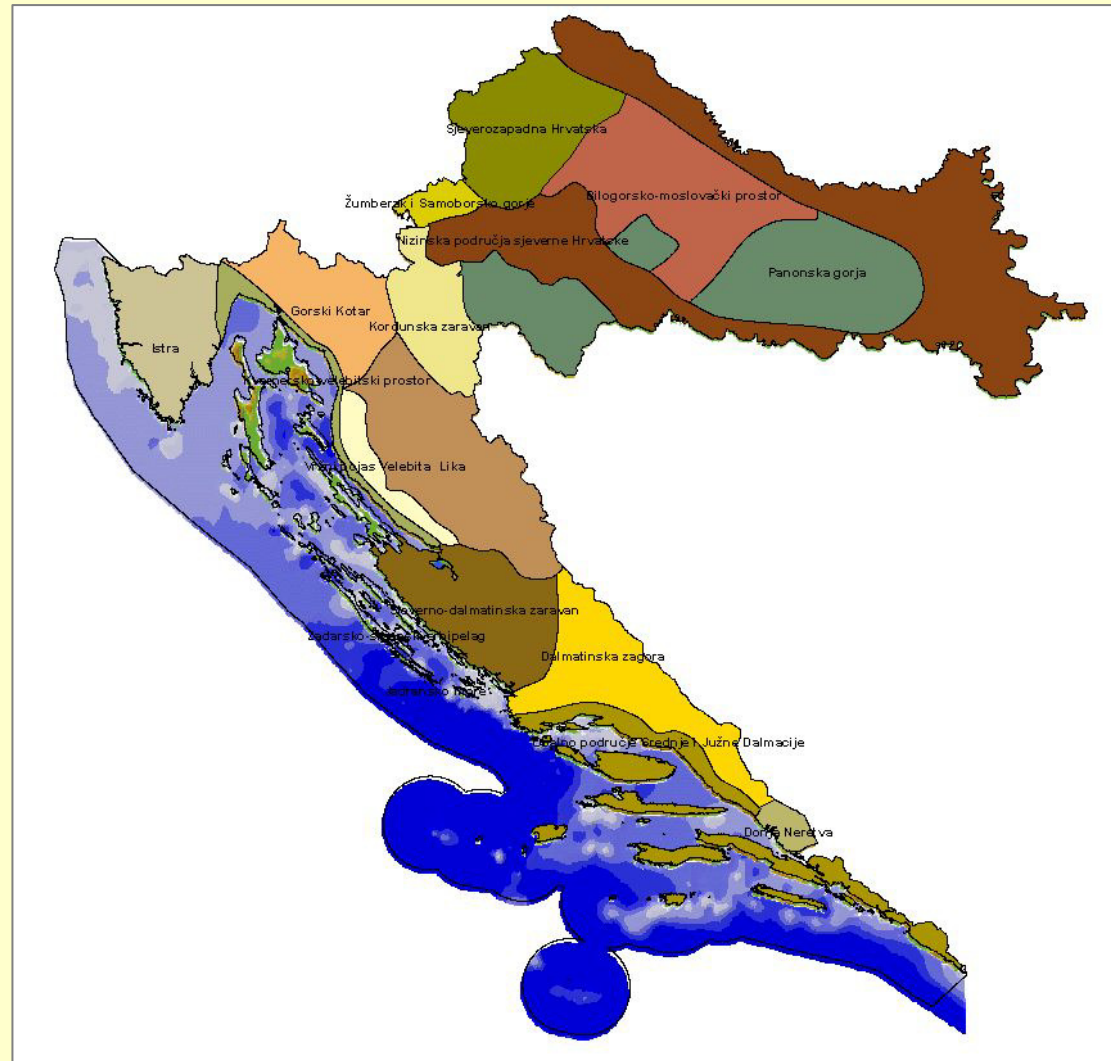
Što utječe na bogatstvo flore?

Proizlazi regionalna podjela

Fizionomski prepoznatljive regije na temelju više kriterija

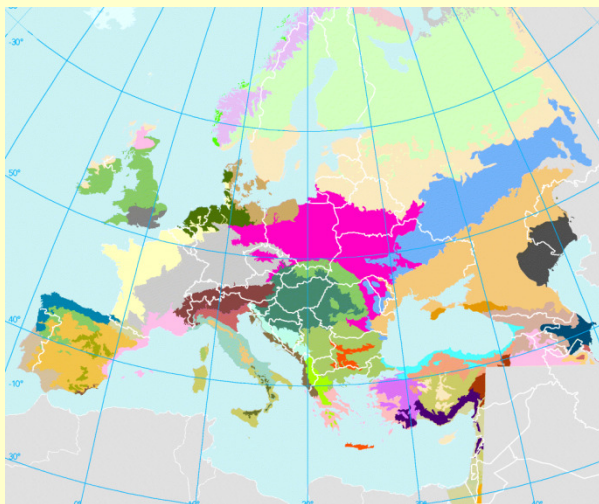
Literatura:

- Nikolić, T.; Bukovec, D.; Šopf, J.; Jelaska, S.D. (1998):** Kartiranje flore Hrvatske: Mogućnosti i standardi. Nat. Croat. Vol. 7, No.Suppl. 1:1-62.
- Roglić J. (2006):** Geografske regije Hrvatske i susjednih zemalja. Geografske posebnosti i razvojni procesi sabrana djela, knjiga V. Školska knjiga Zagreb.

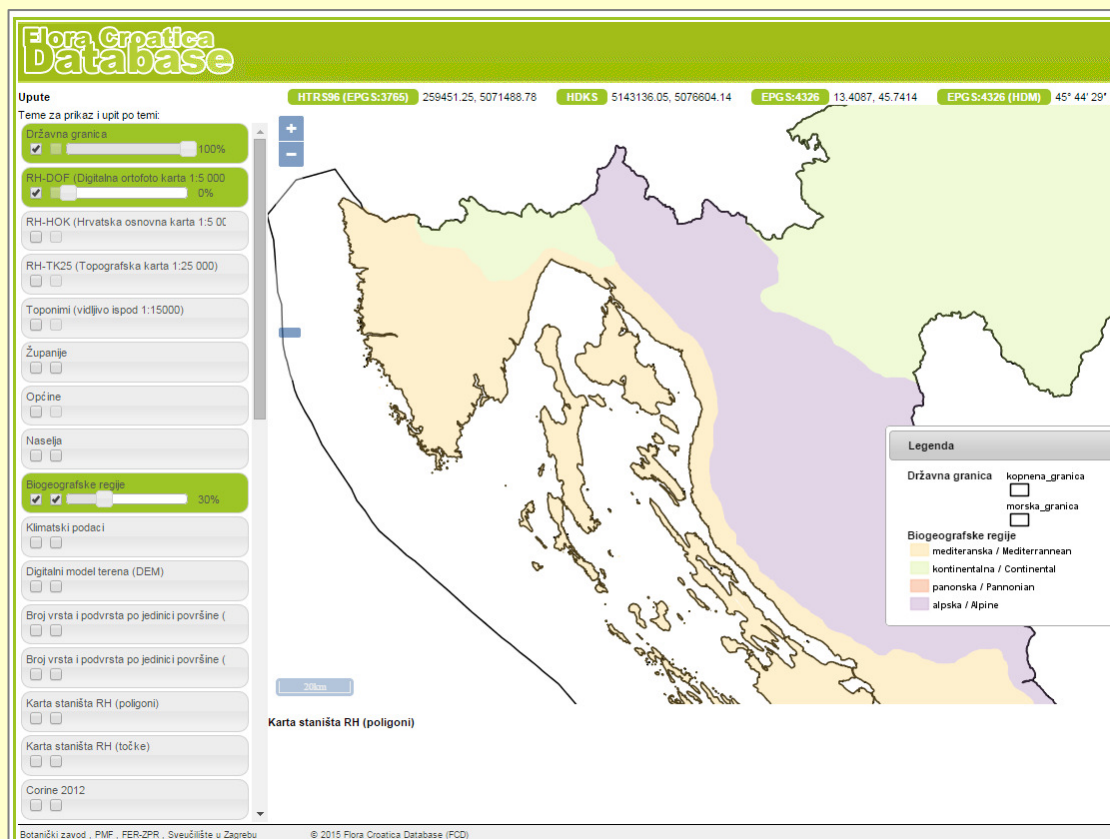

Što utječe na bogatstvo flore?

Biogeografske i ekološke zone
Međunarodna podjela Europe

T. Nikolić

Izvor: European Environment Agency (<http://www.eea.europa.eu/>)

Flora Hrvatske-2012

odabir tema za prikaz i upit

pop-up za puni naziv teme

prikaz koordinata različitim sustavima

prikaz koordinata u HTRS96 sustavu

povuci temu u željeni slijed (drži lijevu tipku miša)

The screenshot shows the Flora Croatica Database Geoportals interface. On the left, there is a sidebar with a list of themes for display and search, including 'RH-DOF (Digitalna ortofoto karta 1:10000)', 'Državna granica', 'RH-HOK (Hrvatska osnovna karta 1:5 000)', 'RH-TK25 (Topografska karta 1:25 000)', 'Toponimi (vidljivo ispod 1:15000)', 'Županije', 'Općine', 'Naselja', 'Klimatski podaci', 'Digitalni model terena (DEM)', 'Broj vrsta i podvrsta po jedinici površine', 'Broj navoda po jedinici površine (HTRS 1)', 'Broj izvora navoda po jedinici površine (H)', 'Broj vrsta i podvrsta po jedinici površine', and 'Broj navoda po jedinici površine (MTB 1/4)'. The 'Klimatski podaci' theme is selected and set to 0% opacity. The main map area shows a satellite view of a mountainous region in Croatia. A scale bar is visible at the bottom left of the map. A table of climate data is displayed at the bottom of the map area.

CELL CODE	EOFORIGIN	NOFORIGIN	Bio_1	Bio_2	Bio_3	Bio_4	Bio_5	Bio_6	Bio_7	Bio_8	Bio_9	Bio_10	Bio_11	Bio_12	Bio_13	Bio_14	Bio_15	Bio_16	Bio_17	Bio_18	Bio_19
1km:4727N2475	4.727000000000e+006	2.475000000000e+006	9.9	8.5	30	67.89	25.1	-2.5	27.6	6.1	5.1	18.5	1.1	1311	151	88	20	436	276	284	327
1km:4727N2476	4.727000000000e+006	2.476000000000e+006	10.9	8.8	31	67.8	26.3	-1.8	28.1	7.1	6.2	19.6	2.1	1279	149	21	428	267	274	319	

mjerilo

povećavanje / smanjivanje mjerila (zoom in / zoom out)

prikaz odabranog sadržaja

rezultati upita

pop-up varijable

autorstvo prikazanih tema

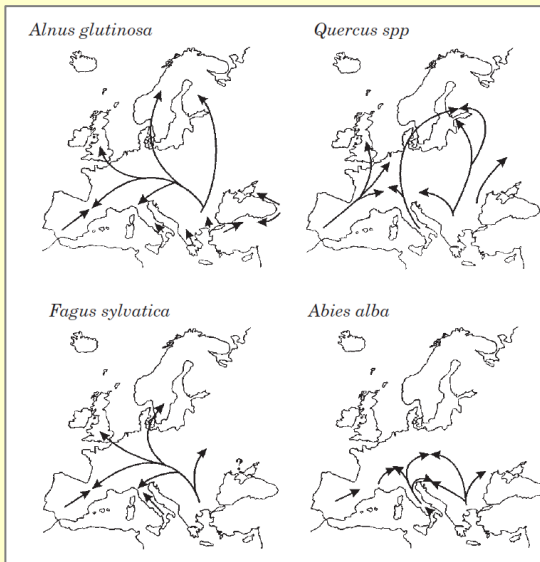
This close-up shows the 'Klimatski podaci' theme selection interface. It includes a checkbox for 'prikaži temu', a slider for 'omogući upit' (set to 23%), a button for 'promijeni prozornost', and a button for 'odaberi varijablu'.

This close-up shows the map control toolbar. It includes a button for 'prikaži preko cijelog ekrana', a button for 'spremi kartu u png formatu', a button for 'vрати se na izvorno mjerilo', a button for 'prikaži legendu za aktivne teme', a button for 'spremi koordinatu', and a button for 'Ctrl+lijevi gumb miša'.

Što utječe na bogatstvo flore?

Zbivanja u prošlosti

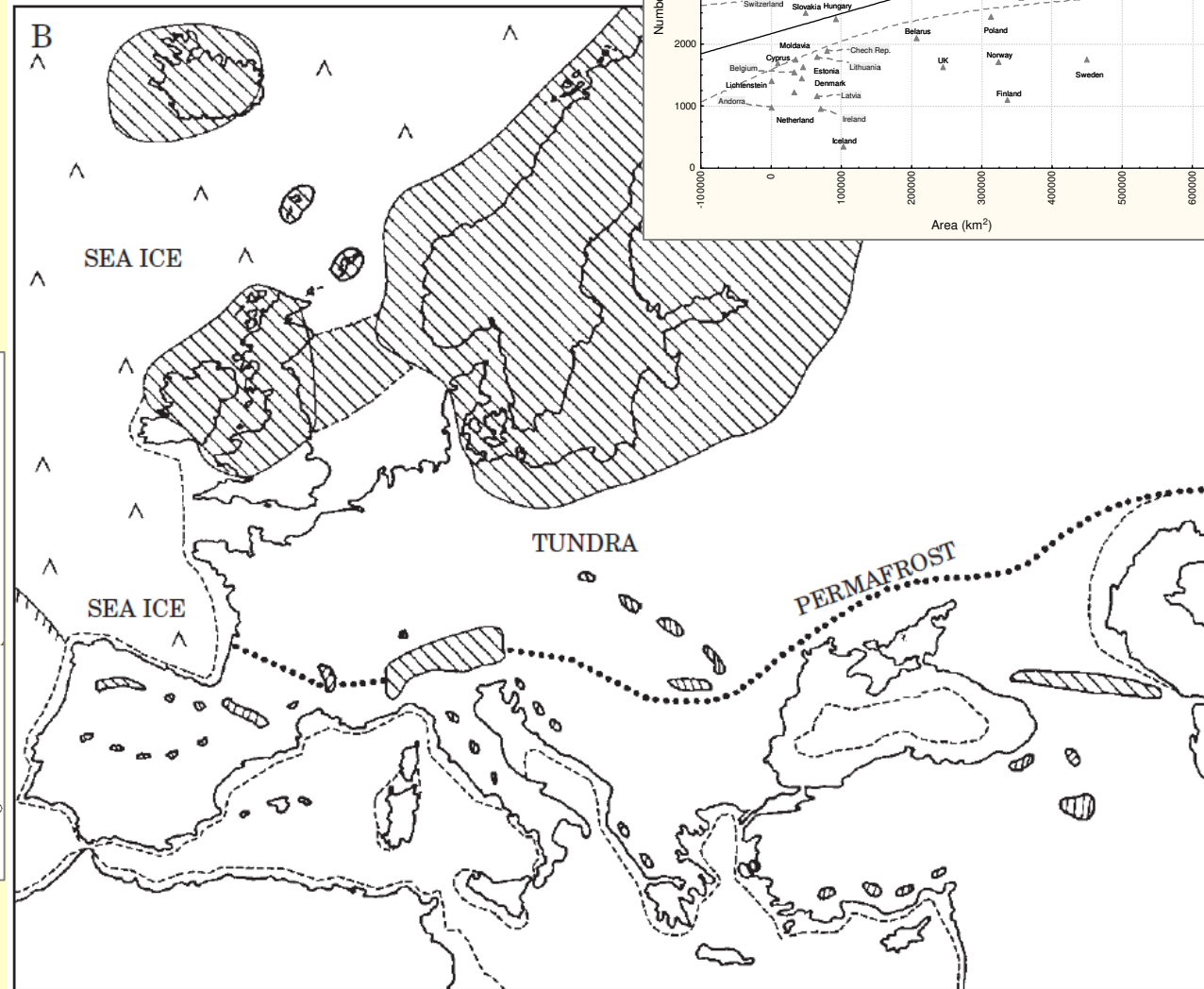
- Utjecaj ledenih doba
- Migracije vrsta
- Refugiji
- Relikti

Literatura:

•Hewitt G. M. (1999): Biol. J. Linn. Soc. 68:87-112

T. Nikolić

Flora Hrvatske-2012

27